

บทที่ 6

บทความทางวิชาการ

บทความทางวิชาการเป็นประเภทหนึ่งของผลงานทางวิชาการกลุ่มที่ 4 ตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (2560, หน้า 66) โดยนิยามว่าบทความทางวิชาการ คือ “งานเขียนทางวิชาการซึ่งมีการกำหนดประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์ อย่างชัดเจน ทั้งนี้ มีการวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวตามหลักวิชาการ โดยมีการสำรวจ วรรณกรรมเพื่อสนับสนุนจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่างๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยที่ผู้เขียนแสดง ทักษะทางวิชาการของตนไว้อย่างชัดเจนด้วย”

ประเภทของบทความทางวิชาการ

บทความทางวิชาการที่นิยมเผยแพร่ในวารสารต่างๆ มีหลายลักษณะ เช่น บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทรรศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ มีรายละเอียด ดังนี้

บทความวิชาการ

บทความวิชาการเป็นบทความที่นำเสนอความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ของผู้เขียนซึ่งได้จากการอ่าน การสังเกต การสัมภาษณ์ ฯลฯ ผู้เขียนได้วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ทางวิชาการ และเลือกสรรสาระที่สำคัญเพียงประเด็นเดียว นำมาเขียนแสดงความคิดเห็นในรูปแบบของบทความวิธีการนำเสนอเนื้อหาทางวิชาการจึงมีลักษณะเป็นการเรียบเรียงข้อมูล การแสดงความคิดเห็นใหม่ๆ การวิจารณ์ การให้ข้อสังเกต การเสนอแนะ ฯลฯ และมีท่วงทำนองการเขียนที่เคร่งขรึมและเป็นทางการ (นภลัย สุวรรณธาดา, ธิดา โมสิกรัตน์ และสุมาลี สังข์ศรี, 2553, หน้า 125-126)

1. บทความวิจัย

บทความวิจัยเป็นบทความที่นำเสนอผลการค้นคว้าวิจัยใหม่ๆ ที่เรียบเรียงรายงานวิจัยโดยสังเขป แต่นำเสนอเนื้อหาที่แสดงถึงความเป็นมาของการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ผลสรุปและข้อเสนอแนะ ผู้อ่านจะเข้าใจทฤษฎีหรือการปฏิบัติทางวิชาการในสาขาวิชานั้น และยังเข้าใจ

กระบวนการวิจัยจากตัวอย่างของการวิจัยที่เรียบเรียงเป็นบทความวิจัย ผู้อ่านจะได้แนวการวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยมักจะเป็นผู้เขียนบทความวิจัยเผยแพร่เอง โดยปรับปรุงรายละเอียดและเรียบเรียงรายงานการวิจัย นำเสนอผลการวิจัยในลักษณะของบทความ แม้ว่ารูปแบบการเขียนบทความวิจัยมีลักษณะตายตัว แต่มีความสำคัญและมีสาระ ประโยชน์เชิงวิชาการ เป็นการเผยแพร่หลักการทฤษฎีใหม่ๆ ที่เป็นผลจากการวิจัย หรือแสดงถึงการนำหลักวิชาการไปสู่การประยุกต์และการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างกว้างขวาง (นภลัย สุวรรณธาดา, ธิดา โมสิกรัตน์ และสุมาลี สังข์ศรี, 2553, หน้า 126)

2. บทความปริทรรศน์

บทความปริทรรศน์ (ปริทัศน์) เป็นบทความที่นำเสนอเนื้อหาวิชาการเชิงสังเคราะห์ โดยประมวลสาระข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากงานเขียนต่างๆ หรือจากแนวความคิดของนักวิชาการหลาย ๆ คน ที่มีความคิดเห็นทั้งสอดคล้องกันหรือแตกต่างกัน ผู้เขียนจะวิเคราะห์แนวความคิดดังกล่าวแล้วเขียนเปรียบเทียบ สรุปประเด็น วิเคราะห์ เสนอแนะ ฯลฯ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นเนื้อหาที่นำเสนอในเรื่องได้อย่างกระจ่างชัดเจน มีความเข้าใจความคิดเห็นในแง่มุมของนักวิชาการที่ได้นำเสนอไว้ในแหล่งข้อมูลต่างๆ และมองเห็นแนวโน้มของวิชาการในสาขาวิชา โดยศึกษาสาระความรู้ในแง่มุมที่แตกต่างจากความคิดเห็นเฉพาะบุคคลโดยประมวลและวิเคราะห์เปรียบเทียบเขียนไว้ในบทความปริทัศน์ (นภลัย สุวรรณธาดา, ธิดา โมสิกรัตน์ และสุมาลี สังข์ศรี, 2553, หน้า 126)

3. บทวิจารณ์หนังสือ

บทวิจารณ์หนังสือ หรือบทบรรณนิทัศน์ หมายถึง สารสนเทศย่อที่เขียนอย่างสั้นในลักษณะต่าง ๆ เช่น การแนะนำเนื้อเรื่องโดยย่อ ขอบเขตเนื้อหา แนะนำผู้เขียน วัตถุประสงค์ในการเขียน วิธีการเขียน เรียบเรียงนำเสนอเนื้อหาหรือเสนอจุดเด่นของหนังสือ โดยผู้เขียนบรรณนิทัศน์สามารถใช้ลีลาการเขียนที่ชวนอ่านและแทรกความคิดเห็นของตน มักจะเขียนสั้นกว่าบทคัดย่อ มีวัตถุประสงค์จำกัดกว่าบทคัดย่อ โดยทั่วไปใช้เขียนเพื่อแนะนำและประชาสัมพันธ์หนังสือ เช่น นวนิยาย สารคดี วรรณกรรมเด็ก เป็นต้น (ชุติมา สัจจานนท์, 2551, หน้า 321)

ส่วนประกอบของบทความทางวิชาการ

บทความทางวิชาการมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและส่วนท้าย (นภลัย สุวรรณธาดา, ธิดา โมสิกรัตน์และสุมาลี สังข์ศรี, 2553, หน้า 126) ได้กล่าวถึงรายละเอียดในส่วนประกอบไว้สรุปได้ ดังนี้

1. ส่วนนำ

บทความวิชาการมีส่วนนำ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ข้อความเกี่ยวกับผู้เขียน และบทคัดย่อหรือสาระสังเขป

1.1 ชื่อเรื่อง กำหนดเป็นคำ วลี หรือประโยค มีความหมายที่ทำให้เข้าใจขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาบทความวิชาการ และมีความสำคัญต่อการตัดสินใจอ่านหรือไม่อ่านบทความด้วย

1.2 ข้อความเกี่ยวกับผู้เขียน พิมพ์เป็นเชิงบรรทัดกลางของหน้าแรก หรือพิมพ์ร่วมกับผู้เขียนอื่น ๆ เป็นข้อมูลแนะนำผู้เขียนที่แยกพิมพ์ในตอนท้ายของเล่ม เป็นส่วนที่ระบุ ชื่อผู้เขียน และผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) แสดงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับผู้เขียน อาทิ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน

1.3 บทคัดย่อหรือสาระสังเขป เป็นข้อความส่วนแรกของบทความวิชาการที่เขียนขึ้นใหม่ แยกต่างหากจากเนื้อหา เขียนสรุปเนื้อหาสาระของบทความทั้งหมดโดยสังเขป ไม่มีการตีความหรือวิจารณ์เพิ่มเติม บทคัดย่อหรือสาระสังเขปจะมีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของแหล่งพิมพ์แต่ละแห่ง แต่มีประโยชน์คือ ทำให้ผู้อ่านได้ทราบขอบเขตเนื้อหา ถ้าตรงกับความสนใจและตอบสนองความต้องการของผู้อ่าน จึงจะเลือกอ่านบทความอย่างละเอียดต่อไป

2. ส่วนเนื้อหา

บทความวิชาการมีเนื้อหาประกอบด้วยความนำหรือเกริ่นนำ เนื้อหาและบทสรุป ดังนี้

2.1 ความนำหรือเกริ่นนำ บทความวิชาการมีวิธีการเขียนความนำหรือเกริ่นนำ หลายแบบ เช่น กล่าวถึงที่มาของเรื่องหรือความเป็นมาของประเด็นหรือปัญหาที่นำมาเขียน บางเรื่องบอกจุดมุ่งหมายของการเขียนบทความ บางเรื่องกล่าวถึงสิ่งที่ผู้อ่านคุ้นเคยหรือมีความรู้อยู่แล้ว นำมาเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาความรู้ที่จะกล่าวต่อไปในส่วนเนื้อหา อาจจะกล่าวอ้างถึงความเห็น ข้อความ หรืองานของนักวิชาการคนอื่นที่ยอมรับกันทั่วไป ส่วนของความนำหรือเกริ่นนำ มักจะมีความยาวประมาณ 1 ย่อหน้า หากยังกล่าวไม่จบความ สามารถเขียนเป็นย่อหน้าใหม่ได้อีก 1 ย่อหน้า ความนำควรเป็นข้อความที่เร้าความสนใจหรือปูพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวที่จะกล่าวต่อไป

2.2 เนื้อหา เป็นเนื้อความที่มีสาระรายละเอียดในประเด็นหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนวางแผนจะเขียน แบ่งเป็นตอนหรือหัวข้อตามความเหมาะสม นำเสนอเรื่องราวและความคิดเห็นอย่างครบถ้วนตามที่ผู้เขียนต้องการ เขียนลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ สัมพันธ์เชื่อมโยงกับหลักหรือทฤษฎีวิชาการในสาขาวิชานั้น ๆ และความคิดเห็นของผู้เขียน เนื้อความที่เสนอในบทความวิชาการ หากเป็นข้อค้นพบใหม่ ๆ หรือข้อเสนอแนะที่มีสาระสมบูรณ์ จะทำให้ผู้อ่านรู้สึกประทับใจ ได้รับความรู้ และทรงตะหนิงทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น

2.3 บทสรุป มีแนวการเขียนหลากหลาย เช่น สรุปสาระของเนื้อหาให้ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องกับสาระที่นำเสนอ อ้างคำประพันธ์ สำนวน คำพังเพย กวีนิพนธ์ ฯลฯ การเขียนบทสรุปของบทความวิชาการควรเขียนอย่างกระชับ เข้าใจง่าย เพราะผู้อ่านบางคนไม่มีเวลาอ่านโดยละเอียด มักจะอ่านเฉพาะบทสรุป เพื่อเข้าใจแนวคิดของบทความได้ในเวลาอันจำกัด

3. ส่วนท้าย

บทความวิชาการมีส่วนประกอบตอนท้ายเพิ่มเติม เป็นส่วนที่แสดงว่า ความรู้และแนวคิดที่นำเสนอในบทความน่าเชื่อถือ เพราะผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และแสดงรายการที่ค้นคว้าไว้ใน เชิงอรรถ และ บรรณานุกรม แต่ละส่วนมีวิธีการเขียน ดังนี้

3.1 เชิงอรรถ มีวิธีเขียนเชิงอรรถได้ 2 แบบ คือ 1) เขียนในตำแหน่งตอนล่างของหน้าที่อ้างอิง 2) เขียนรวมทุกรายการอ้างอิงไว้ในตอนท้ายของบทความ ผู้เขียนจะเลือกใช้แบบใดขึ้นอยู่กับความถนัดหรือข้อกำหนดการเขียนเชิงอรรถของแหล่งตีพิมพ์บทความวิชาการ

3.2 บรรณานุกรม เป็นรายการของสิ่งตีพิมพ์หรือแหล่งข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นข้อมูลเขียนในบทความ เรียงลำดับตามตัวอักษรของชื่อผู้แต่งหนังสือที่นำมาอ้างอิง หรือใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าเขียนบทความวิชาการ

นอกจากนี้บทความวิชาการบางเรื่องอาจมีภาคผนวก ซึ่งทำให้บทความวิชาการมีคุณค่าและน่าเชื่อถือ แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ ส่วนของภาคผนวกไม่ควรยาวมากนัก มีปริมาณเหมาะสม ตามที่ผู้เขียนได้พิจารณาตรวจสอบแล้วว่า เป็นเนื้อหาส่วนเสริมที่จะทำให้สาระเนื้อหาของบทความวิชาการครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจเป็นข้อมูลที่นำเสนอที่น่าสนใจที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านมีความรู้เพิ่มเติม หรือเป็นข้อความที่ขยายความสาระเนื้อหาและแนวคิด ในลักษณะของการสังเคราะห์ความรู้ทั้งหมด บางเรื่องมีภาคผนวกเป็นตารางหรือแผนภูมิที่นำมาพิมพ์รวมไว้ในภาคผนวกที่เดียวกันได้ บทความวิชาการไม่เคร่งครัดจะต้องมีภาคผนวกในส่วนประกอบตอนท้ายเสมอไป ถ้าผู้เขียนเป็นผู้รอบรู้ และได้นำเสนอความรู้ที่ตนเชี่ยวชาญไว้ในเนื้อหาบทความ สามารถสื่อสารกับผู้อ่านได้ชัดเจน และตอบสนองความต้องการของผู้อ่านครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว

บทความทางวิชาการที่ดี

บทความทางวิชาการถือได้ว่าเป็นงานเขียนทางวิชาการอีกประเภทหนึ่งที่รวบรวมสรรพวิชา ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ไว้ บทความทางวิชาการที่ดีจึงต้องประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญอันจะทำให้บทความนั้นมีคุณค่า กาญจนานาคสกุล (2524, หน้า 333-334) อ้างถึงใน จีระวัฒน์ เพชรรัตน์ (2556, หน้า 334-336) ได้กล่าวถึงลักษณะของบทความที่ดีว่าต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ การมีหลักฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้ และการเสนอผลงานที่ได้มาตรฐาน รายละเอียด ดังนี้

1. ความสมบูรณ์ของเนื้อหาสาระ

บทความวิชาการเป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องมีการเรียบเรียงเนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์ การศึกษาค้นคว้าจะต้องมีขอบเขตที่แน่นอน ฉะนั้นในการกำหนดชื่อเรื่องและโครงเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้า จะต้องกำหนดให้เฉพาะเจาะจงลงไป อย่ากำหนดเรื่องกว้างเกินไปจนอาจจะทำให้ศึกษาได้ไม่ลึกซึ้ง การกำหนดหัวข้อที่จะค้นคว้าและนำมาเขียนเป็นบทความจะต้องดูว่าจะสามารถให้ข้อมูลและเอกสารประกอบการค้นคว้าได้เพียงพอที่จะทำให้เสนอเรื่องได้อย่างสมบูรณ์ทุกแง่มุม จะต้องไม่ทิ้งปัญหาใดๆ ไว้โดยไม่พยายามหาคำตอบ การหาข้อมูลเพื่อนำมาเขียนบทความอาจจะได้จากการอ่าน การศึกษานอกสถานที่ การสัมภาษณ์ การทดลอง การออกแบบสอบถาม ฯลฯ ผู้เขียนรายงานจะต้องพยายามนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้ให้มากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลเนื้อหาสมบูรณ์ครบถ้วนที่สุด เอกสารหลักฐานต่างๆ จะต้องพยายามศึกษาค้นคว้าจากต้นฉบับเดิมที่สุด ไม่ใช่เอกสารที่ผู้อื่นยกมาอ้างอิง

2. การมีหลักฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้

บทความวิชาการจะต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำเสมอ จึงต้องมีหลักฐานอ้างอิงที่เชื่อถือได้และการตีความจะต้องใช้เหตุผลทางวิชาการเป็นรากฐานในการเตรียมเนื้อความเพื่อจะเขียนบทความวิชาการ ผู้เขียนจะต้องรวบรวมความรู้จากแหล่งความรู้ จากเอกสารทั้งหมดเท่าที่จะหาได้ เมื่อนำความรู้มาจากเอกสารฉบับใด ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงชื่อเอกสารฉบับนั้นไว้ด้วย บทความวิชาการจึงต้องมีรายการบรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิงไว้ท้ายเรื่องเสมอ บรรณานุกรม คือ รายชื่อหนังสือ บทความและสิ่งตีพิมพ์ทั้งหลาย ซึ่งบทความนั้นได้คัดลอกข้อความบางตอนมากล่าวไว้ การเขียนบรรณานุกรมและเอกสารอ้างอิงจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่ยอมรับกันในวงวิชาการ และในตัวเองบทความอาจจะต้องมีเชิงอรรถอธิบายข้อความบางตอนเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ให้แก่ผู้อ่านตามสมควร

3. การเสนอผลงานที่ได้มาตรฐาน

บทความวิชาการเขียนขึ้นเพื่อให้ได้ความรู้ จึงต้องระมัดระวังในการเขียนให้อ่านเข้าใจได้ โดยง่าย ปราศจากความคลุมเครือ กะทัดรัดและตรงไปตรงมา แต่ก็ไม่จำเป็นต้องใช้สำนวนที่แข็งหรือ ห้วนๆ บทความวิชาการควรมีลักษณะสำคัญในการเสนอ ดังนี้

3.1 ถูกต้องแม่นยำในข้อมูลเนื้อหาและเหตุผลที่บรรยาย

3.2 การบรรยายดำเนินไปตามลำดับ ไม่เขียนย้อนกลับไปกลับมาหรือวกวนจนอาจทำให้ เข้าใจเรื่องผิดไปได้

3.3 ยาวพอดี ไม่ยืดเยื้อเยิ่นเย้อ แต่ก็ไม่สั้นจนทำให้ขาดเนื้อความสำคัญ

3.4 ข้อความสัมพันธ์กันตลอด ข้อมูล ความคิด เหตุผล ที่เสนอในบทความต้องสัมพันธ์กัน ติดต่อกันไป และเนื้อเรื่องต้องตรงกับชื่อเรื่อง

3.5 รักษาความคงเส้นคงวาในการเสนอข้อมูล ศัพท์ การอ้างอิง และการใช้ศัพท์เทคนิค ต่างๆ เมื่อใช้แบบใด ระบบใดก็ควรใช้แบบนี้ ระบบนั้นให้เป็นแนวเดียวกันตลอดเรื่อง

3.6 ภาษาที่ใช้ต้องถูกหลักภาษาและตรงความหมาย ใช้คำสุภาพที่นิยมใช้ใน ภาษาเขียน ข้อความต้องอ่านเข้าใจง่าย กะทัดรัดและเป็นสำนวนที่นุ่มนวลเรียบร้อย สละสลวย ไม่ควรใช้สำนวนต่างประเทศ หรือใช้คำต่างประเทศปนกับคำไทย ใช้ศัพท์บัญญัติให้ถูกต้อง ถ้าไม่มี ศัพท์บัญญัติก็อาจใช้วิธีทับศัพท์หรือแปลศัพท์ แล้วใส่คำภาษาต่างประเทศนั้นกำกับไว้ในวงเล็บ

3.7 ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลหรือเป็นผลซึ่งจะช่วยทำให้เข้าใจเรื่องง่ายขึ้น จะต้องเขียนให้เหมาะสมทั้งขนาด จำนวน และแบบที่จะใช้ และต้องให้คำอธิบายสัญลักษณ์และเส้น ต่างๆ อย่างชัดเจนด้วย ตาราง กราฟและแผนภูมิ จะต้องสอดแทรกไว้ตรงที่ที่เหมาะสมให้รับ กับการบรรยายของเรื่อง

การเผยแพร่บทความทางวิชาการ

เอกสารแนบท้ายประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอง ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2560 (2560, หน้า 66) มีการระบุถึงการเผยแพร่บทความทาง วิชาการ บทความทางวิชาการต้องเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยแสดงหลักฐานว่าได้ผ่าน การประเมินจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและคณะผู้ทรงคุณวุฒิ มาจากหลากหลายสถาบัน ลักษณะการเผยแพร่มี ดังนี้

1. เผยแพร่ในรูปของบทความในวารสารทางวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลที่ ก.พ.อ. กำหนด ทั้งนี้ วารสารทางวิชาการนั้นอาจเผยแพร่เป็นรูปเล่มสิ่งพิมพ์หรือ เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. เผยแพร่ในหนังสือรวมบทความในรูปแบบอื่นที่มีการบรรณาธิการ โดยคณะผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้น ๆ ประเมินคุณภาพ

บทความทางวิชาการที่ได้เผยแพร่แล้ว จะนำบทความนั้น มาแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเพื่อนำมาเสนอขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการและให้มีการประเมินคุณภาพบทความ นั้นอีกครั้งหนึ่ง จะกระทำไม่ได้

วารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ได้ประกาศหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการทั้งที่เป็นรูปเล่มสิ่งพิมพ์ หรือเป็นวารสารออนไลน์ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ฐานข้อมูลและวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ สกว. ยอมรับ

ฐานข้อมูลระดับนานาชาติ

1. Academic Search Premier (<http://www.ebsco.com/home>)
2. Agricola (<http://agricola.nal.usda.gov>)
3. BIOSIS (<http://www.biosis.org>)
4. CINAHL (<http://www.ebscohost.com/academic/cinaht-plus-with-full-text>)
5. EICOMPENDEX (<http://www.ei.org>)
6. ERIC (<http://www.eric.ed.gov/>)
7. H.W.Wilson (<http://www.ebscohost.com>)
8. Infotrieve (<http://www.infotrieve.com>)
9. Ingenta Connect (<http://www.ingentaconnect.com>)
10. INSPEC (<http://www.theiet.org/publishing/inspec>)
11. MathSciNet (<http://www.ams.org/mathscinet>)
12. MEDLINE/Pubmed (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>)
13. PsycINFO (<http://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/index.aspx>)
14. Pubmed (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>)

15. ScienceDirect (<http://www.sciencedirect.com>)
16. SciFinder (<http://scifinder.cas.org/>)
17. Scopus (<http://www.info.scopus.com>)
18. Social Science Research Network (<http://papers.ssrn.com/sol3/DisplayAbstractSearch.cfm>)
19. Web of Knowledge (<http://wokinfo.com>)

วารสารระดับนานาชาติที่ตีพิมพ์ในประเทศไทย (บทความวิจัยนั้นต้องตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ)

1. Journal of Medical Association of Thailand
2. Thai Journal of Surgery
3. Southeast Asian Journal of Tropical Medicine and Public Health
4. Asian Pacific Journal of Allergy and Immunology
5. ScienceAsia
6. Thai Journal of Agricultural Science
7. Thai Forest Bulletin
8. Asian Biomedicine
9. Thai Journal of Veterinary Medicine
10. Chiang Mai Journal of Science
11. Maejo International Journal of Science and Technology
12. Buffalo Bulletin

ฐานข้อมูลและวารสารวิชาการระดับชาติที่ สกว. ยอมรับ

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) ได้จัดให้มีการประเมินคุณภาพวารสาร และแบ่งกลุ่มวารสารในฐานข้อมูลออกเป็น 3 กลุ่ม ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ฐานข้อมูลและวารสารวิชาการระดับชาติที่ สกว. ยอมรับ

วารสารกลุ่มที่ 1	วารสารที่ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI (ระยะเวลา 5 ปี จนถึง ธันวาคม 2562) และอยู่ในฐานข้อมูล TCI และจะถูกคัดเลือกเข้าสู่ฐานข้อมูล ASEAN Citation Index (ACI) ต่อไป พิจารณาจากวารสารที่ผ่านเกณฑ์หลักทุกข้อ ผ่านเกณฑ์รองอย่างน้อย 4 ข้อ ขึ้นไป และมีคะแนนจากเกณฑ์คุณภาพทุกข้อ รวมกันไม่ต่ำกว่า 15 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)
วารสารกลุ่มที่ 2	วารสารที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงคุณภาพ และอยู่ในฐานข้อมูล TCI พิจารณาจากวารสารที่ผ่านตามเกณฑ์หลักทุกข้อ และมีคะแนนจากเกณฑ์คุณภาพทุกข้อรวมกันต่ำกว่า 15 คะแนน แต่ไม่ต่ำกว่า 10 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)
วารสารกลุ่มที่ 3	วารสารที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพ และอาจไม่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล TCI ในอนาคตพิจารณาจากวารสารที่ไม่ผ่านเกณฑ์หลัก หรือมีคะแนนจากเกณฑ์คุณภาพทุกข้อรวมกันต่ำกว่า 10 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

ฐานข้อมูล Thai-Journal Citation Index (TCI) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ สกว. ยอมรับ เฉพาะวารสารที่อยู่ในกลุ่มที่ 1 เท่านั้น จำนวน 136 วารสาร (ระยะเวลาการรับรองคุณภาพวารสาร (TCI) เป็นระยะเวลา 5 ปี (1 มกราคม พ.ศ. 2558 – 31 ธันวาคม พ.ศ. 2562) นอกจากนั้นตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (2560, หน้า 48-49) ระบุว่า การขอกำหนดตำแหน่งศาสตราจารย์ ผลงานวิจัยต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติตามที่ ก.พ.อ. กำหนด หรือฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1 เท่านั้น

การส่งบทความจัดพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

องค์กรต่างๆ ที่เป็นเจ้าของวารสารทางวิชาการจะกำหนดรูปแบบของการเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารของตน ดังนั้นการเผยแพร่บทความทางวิชาการจึงเป็นไปได้หลายรูปแบบ ผู้ที่ประสงค์จะส่งบทความเพื่อลงพิมพ์ในองค์กรใด จำเป็นต้องศึกษารูปแบบเอกสารที่องค์กรนั้น ๆ กำหนด ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้จัดทำวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (Dhonburi Rajabhat University Journal) และวารสารนี้ผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI กลุ่มที่ 1 แล้ว ในขณะที่เดียวกันสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ก็มีวารสารวิจัยราชภัฏธนบุรี รับผิดชอบ

สังคม ซึ่งผ่านการรับรองคุณภาพของ TCI กลุ่มที่ 2 แล้ว ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างการส่งบทความ
จัดพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ดังตัวอย่างที่ 6.1

ตัวอย่างที่ 6.1 รายละเอียดการส่งบทความในวารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

<p>มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี จัดทำวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี (Dhonburi Rajabhat University Journal) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยเปิดรับผลงานวิชาการประเภท บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ สำหรับการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นมาก่อน และบทความที่ได้รับตีพิมพ์จะมีการตรวจความถูกต้องเหมาะสมจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review)</p> <p>รูปแบบการเขียนบทความ</p> <ol style="list-style-type: none"> บทความที่รับพิจารณาตีพิมพ์เป็นบทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ โดยมีจำนวนหน้าของเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงรวมทั้งสิ้นไม่เกิน 15 หน้า ใช้ตัวอักษร Cordia New ข้อปฏิบัติการพิมพ์แต่ละหัวข้อ/ส่วนประกอบ 		
ที่	หัวข้อ/ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
1	ชื่อบทความ	ระบุชื่อบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 24 พอยท์ชนิดหนา ไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ
2	ชื่อผู้เขียนบทความ	ระบุชื่อผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย (ถ้ามี) ทุกคนทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ไว้ชิดด้านขวาหน้ากระดาษ
3	สังกัดผู้เขียนบทความ	ระบุวุฒิการศึกษา ชื่อสถาบันการศึกษาหรือวุฒิการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการ สถานที่ทำงาน e-mail ขนาดตัวอักษร 12 พอยท์ ไว้ที่เชิงบรรทัดท้ายหน้า
4	บทคัดย่อ	บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความยาวไม่เกิน 300 คำ และมี 1 ย่อหน้าเท่านั้น
5	คำสำคัญ	ระบุคำสำคัญ 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไว้ท้ายบทคัดย่อ
6	เนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> หัวข้อใช้ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ชนิดหนา วางไว้ชิดขอบซ้ายส่วนรายละเอียดใช้ขนาดตัวอักษร 16 พอยท์ ธรรมดา การเขียนบทความแต่ละประเภทมีรายละเอียดดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> บทความวิจัย ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 บทนำ 1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 1.3 สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) 1.4 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล 1.5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย 1.6 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย 1.7 บรรณานุกรม

ที่	หัวข้อ/ ส่วนประกอบ	คำอธิบาย
		2. บทความวิชาการ ประกอบด้วย 2.1 บทนำ 2.2 เนื้อเรื่อง 2.3 บทสรุป 2.4 บรรณานุกรม 3. บทความปริทรรศน์ ประกอบด้วย 3.1 บทนำ 3.2 เนื้อหา 3.3 บทสรุป 3.4 บรรณานุกรม 4. บทความหนังสือ เป็นบทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของหนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ เช่น นิทรรศการทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลพินิจอันเหมาะสม
7	ตารางและกราฟ (ถ้ามี)	ตารางที่แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
8	รูปภาพ	รูปภาพประกอบให้ส่งต้นฉบับเป็นภาพถ่ายหรือสไลด์ที่มีความคมชัด และส่งจัดไฟล์รูปภาพเป็นนามสกุล JPEG PNG
<p>3. รูปแบบเขียนการอ้างอิงในเนื้อหาและบรรณานุกรม การอ้างอิงที่นิยมใช้ในปัจจุบันคือ การอ้างอิงแบบแทรกปนในเนื้อหาหรือการอ้างอิงระบบ นาม-ปี ทำได้ 2 รูปแบบแล้วแต่ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอ (สืบค้นต่อได้ที่เว็บไซต์วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี http://research.dru.ac.th/o-journal/index.php)</p> <p>4. ส่งต้นฉบับ 1 ชุด พร้อมแผ่นบันทึกข้อมูลที่กองบรรณาธิการ หรือจัดส่งทางอีเมลมาที่ journal.dru@dru.ac.th</p>		

ภาพที่ 6.1 หน้าเว็บไซต์วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม
ที่มา (research.dru, 2018)